

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/137/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112201192
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8112201192.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobcu: SVIBIT, s.r.o., so sídlom Košice, 040 01, Kuzmányho č. 57, IČO: 36 589 730, právne zastúpeného advokátom JUDr. Marekom Sahuľom, so sídlom v Prešov, Hlavná ul. č. 111, proti žalovaným: 1. Obec Záborské, so sídlom Záborské 39, IČO: 00 328 014, právne zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Brandtom, so sídlom v Prešove, Masarykova ul. č. 2, 2. Futbalový klub Záborské, so sídlom Záborské č. 41, IČO: 31 304 702, právne zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Staroňom, so sídlom v Prešove, Hlavná ul. 4. 89, 3. G. A. - U., s miestom podnikania X., XXX XX, K. č. XX, IČO: XX XXX XXX, právne zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Brandtom, so sídlom v Prešove, Masarykova ul. č. 2, o zaplatenie 104.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12C/7/2012 - 205 zo dňa 3. 9. 2013 v spojení s opravným uznesením č.k. 12C/7/2012 - 211 zo dňa 6. 11. 2013, takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením č. k. 12C/7/2012-211 zo dňa 6.11.2013.

N e p r i z n á v a žalovaným v 1. a 3. rade náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu vo vzťahu k žalovanému v 1. a 3. rade a vyslovil, že zodpovednosť žalovaného v 2. rade za zásah do vlastníckeho práva žalobcu k poľnému hnojisku je daná.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že žalobou doručenou súdu dňa 17. 1. 2012 sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovaným v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne dať do pôvodného stavu poľné hnojisko patriace žalobcovi, prípadne zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 104.000,- eur spolu s 9,25 % ročným úrokom z omeškania odo dňa podania žaloby do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobca svoje vlastnícke právo preukázal kúpnu zmluvou uzatvorenou dňa 30. 5. 2006 so spoločnosťou BIGSERVICE s.r.o., ktorej predmetom bol predaj poľného hnojiska s príslušenstvom zapísaného v príslušnom katastri nehnuteľností. Ako vyplynulo zo znaleckého posudku D.. D. L. č. X/XXXX, bolo hnojisko postavené mimo areálu poľnohospodárskeho družstva v roku XXXX. Ku dňu vyhotovenia znaleckého posudku nebolo využívané. Bolo vybudované zo železobetónových panelov o rozmeroch 2,30 x 1,50 metrov. Spodok hnojiska bol vyložený z cestných panelov. Celkový rozmer hnojiska bol 90 x 25,5 metra. Všeobecná hodnota hnojiska bola týmto znalcom stanovená na sumu 95.510,- Sk. Predmetné hnojisko bolo správcom konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárskeho družstvo „Zlatý klas“ predané kupujúcemu spoločnosti MĀSOPRODUKT, a.s. Prešov kúpnu zmluvou zo dňa 22. 5. 2002. Podľa čl. IV. tejto zmluvy vlastnícke právo k predávanej nehnuteľnosti malo prejsť na kupujúceho dňom uvedeným v rozhodnutí o povolení vkladu vlastníckeho práva Katastrálnym

úradom v Prešove. K tomuto predaju bol daný súhlas opatrením Krajského súdu v Košiciach č.k. 1K/277/96 - 36 zo dňa 9. 5. 2002. Išlo o poľné hnojisko predané za kúpnu cenu 97.000,- Sk. V danom prípade žalovaní okrem iného namietali aktívnu legitimitáciu žalobcu poukazujúc na ustanovenie Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 5. 2002, ktorou jeho právny predchodca ako kupujúci nadobudol do vlastnícke predmetné poľnohospodárske hnojisko s tým, že vlastnícke právo k tejto predávanej, v zmluve označenej „nehnutelnosti“, malo prejsť na kupujúceho až dňom uvedeným v rozhodnutí o povolení vkladu vlastníckeho práva. Zákon nepredpisuje na vznik kúpnej zmluvy osobitnú právnu formu. Predmetom kúpy môže byť akákoľvek hnutelná vec, teda aj poľné hnojisko. Vlastnícke právo k predávanej hnutelnej veci sa nadobúda prevzatím veci. Len v prípade, keď je predmetom kúpnej zmluvy nehnuteľná vec, nadobúda sa vlastníctvo k nej vkladom do katastra nehnuteľností podľa zák. č. 162/1995 Z. z.. Súd má za to, že v danom prípade predmetom kúpy nebola nehnuteľnosť. Ako vyplynulo zo znaleckého posudku D.. D. L., predmetné poľné hnojisko bolo zatriedené ako objekt podľa vyhl. č. 255/2000 Z. z. - medzi pozemné nádrže a zásobníky. Poľné hnojisko možno teda zaradiť medzi veci, ktoré majú síce charakter nehnuteľnosti (stavby), ale ktoré sa neevídujú v katastri nehnuteľností (napr. dočasné stavby), kde spadajú pod právny režim nehnuteľnosti a možno s nimi nakladať ako s hnutelnými vecami. Občiansky zákonník pojem hnutelná vec nevymedzuje, vymedzuje len nehnuteľné veci. To znamená, že všetky veci, ktoré nie sú vecami nehnuteľnými, sú vecami hnutelnými. Žalobca preukázal reťazec svojich právnych predchodcov, od ktorých je možné odvodiť jeho legitímne vlastnícke právo k predmetnej hnutelnej veci - poľnému hnojisku. Podľa súdnej praxe podmienky úspešnosti vindikačnej žaloby sú vtedy, ak žalovaný má vec u seba a pritom má možnosť vec vydať vlastníkovi. Ak bola vec spotrebovaná, zničená alebo scudzená, prichádza do úvahy už len žaloba na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka. V danom prípade žalobca v priebehu konania uzatváral, že nie je možné ani účelné poľné hnojisko dať do pôvodného stavu a uprednostnil, aby bola žalovanému uložená povinnosť peňažnej náhrady. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že predmetné poľné hnojisko sa nachádzalo na pozemkoch nachádzajúcich sa v k. ú. Petrovany, ku ktorým vlastnícke právo žalobca nemá. Vyhlásením zo dňa 3. 8. 2010 vlastníci pozemkov prejavili vôľu ochrániť svoje vlastnícke práva tým, že namietali, aby sa na ich pozemkoch vykonávala akákoľvek stavebná činnosť alebo dovoz akéhokoľvek materiálu. Z tohto dôvodu uvedenie do pôvodného stavu nie je možné a pripadá do úvahy iba peňažná náhrada. Voči žalovaným v 1. a 3. rade súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobcom nebolo preukázané, že by k zásahu do jeho vlastníckeho práva došlo zo strany žalovaného v 1. rade a žalovaného v 3. rade, aj keď bolo preukázané, že žalovaný v 3. rade vykonával prostredníctvom svojich zamestnancov výber betónových panelov na základe objednávky žalovaného v 2. rade. Výsluchmi svedkov bolo zistené, že starosta obce Záborské bol požiadany o sprostredkovanie informácií a povolenia na použitie panelov u starostu obce Petrovany. S tým súvisí vyjadrenie žalovaného v 3. rade, ktorý neočakával odmenu od obci Záborské, ale jednal o odmene s členmi futbalového klubu. Žalobca nepreukázal tvrdený skutkový stav vo vzťahu k žalovanému v 1. a 3. rade, ktorým by mohlo byť pripísané, že sú nositeľmi hmotnoprávnej povinnosti uplatňovanej v podanej žalobe. Naopak, bolo preukázané, že iniciatíva, zaobstaranie, ako aj samotný výber betónových panelov bol organizovaný žalovaným v 2. rade. Tento bol od začiatku informovaný o možnosti použiť panely, avšak mimo poľného hnojiska, ktoré je vo vlastníctve žalobcu. Napriek tomu výber panelov označil člen žalovaného v 2. rade z nesprávneho miesta. Ani v časti eventuálneho petitu uplatňovaného titulu náhrady škody vo vzťahu k žalovaným v 1. a 3. rade neboli splnené základné predpoklady, a to porušenie právnej povinnosti, škoda a najmä príčinná súvislosť a zavinenie. Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade súd dospel k záveru, že jeho zodpovednosť je daná, je však potrebné rozsiahlejšie dokazovanie. Preto súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom a po jeho právoplatnosti rozhodne po ďalšom dokazovaní o výške uplatneného nároku.

Ďalšími výrokmi rozsudku bolo rozhodnuté, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému v 1. a 3. rade trovy konania na účet ich právneho zástupcu vo výške 7.689,59 eur a že o trovách konania žalobcu a žalovaného v 2. rade súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Trovy žalovaných v 1. a 3. rade pozostávajú z trov právneho zastúpenia. Za prevzatie a prípravu zastúpenia každého z týchto žalovaných, ako aj za vyhotovenie vyjadrenia vo veci samej za týchto žalovaných, priznal každému z nich náhradu trov vo výške 632,37 eur. Za ostatné úkony právnej služby vymenované v odôvodnení priznal náhradu odmeny vo výške 50 % zo sumy 632,37 eur, t.j. 316,15 eur pre každého zo žalovaných. Súčasťou náhrady je aj paušálna náhrada režijných výdavkov 7x 7,63 eur a 2x 7,81 eur. Táto náhrada bola priznaná vrátane DPH v úhrnnej sumy 7.689,59 eur.

Opravným uznesením zo dňa 6. 11. 2013 prvostupňový súd opravil v písomnom vyhotovení medzitýmneho rozsudku č. k. 12C/7/2012 - 205 deň vyhlásenia, ktorý správne znie: Prešov, dňa 3. 9. 2013.

Toto svoje rozhodnutie súd zdôvodnil odkazom na § 164 O.s.p. a uvedením nesprávneho dátumu vyhlásenia rozsudku v jeho písomnom vyhotovení.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žalovaný v 2. rade. Žalobca v ňom podanom odvolaní napadol výrok, ktorým bola žaloba voči žalovaným v 1. a 3. rade zamietnutá, ako aj výrok, ktorým bol zaviazaný nahradiť trovy konania žalovaným v 1. a 3. rade. Ako dôvod uviedol, že Obec Záborské bez toho, aby preskúmala vlastnícke vzťahy sa rozhodla, že na spevnenie zosúvajúceho sa svahu na miestne futbalové ihrisko sa použijú panely nachádzajúce sa v k. ú. X.. Malo sa tak stať so súhlasom starostu obce Petrovany, ktorý povolil použitie panelov zo silážnych jám. Žalovaný v 1. rade dal súhlas žalovanému v 2. rade, aby použil tieto panely na rozšírenie futbalového ihriska. Následne sa začali zväzať betónové panely, avšak nie zo silážnych jám, kde voľne ležali, ale z hnojiska patriaceho žalobcovi, ktoré bolo riadne zmontované a mohlo slúžiť svojmu účelu. Demontážou bol poverený súkromný podnikateľ a poslanec - žalovaný v 3. rade, ktorý bez toho, aby preveril, aké panely zväža, začal s demontážou hnojiska a prevážaním panelov do obce Záborské a ich ukladaním k futbalovému ihrisku a na pozemok patriaci obci. Keďže žalovaní v 1. a 2. rade nemali finančné prostriedky na krytie nákladov na túto činnosť, žalovaný v 3. rade prijal naturálne plnenie, bližšie nezistený počet panelov, ktoré sú podľa jeho vyjadrenia uložené na jeho dvore. Súd nesprávne interpretoval zápis z rokovania obecného zastupiteľstva zo dňa 16. 7. 2010, keď ho pochopil tak, že celá vec sa týka výlučne žalovaného v 2. rade. Zo zápisnice však vyplýva, že v bode 8 sa prejednával postup prác na zosúvajúcom sa svahu nad miestnym futbalovým ihriskom. V rámci tohto prejednávania bola prerokovaná aj požiadavka futbalového klubu na rozšírenie ihriska smerom dole. Toto riešenie pozostávalo z toho, aby na rozšírenie ihriska boli použité panely dovážané z hnojiska v k.ú. Petrovany. Tieto panely mali slúžiť na zabezpečenie zosúvajúceho sa svahu nad ihriskom a popritom tom aj k rozšíreniu futbalového ihriska nachádzajúc sa na pozemkoch patriacich obci. Na rozšírenie ihriska bolo použitých celkom 60 panelov, pričom z hnojiska bolo odvezených okolo 300 panelov, z ktorých časť je zložená na ihrisku na pozemkoch obce a časť ako naturálne plnenie na stavebnom dvore žalovaného v 3. rade. Z toho rokovania zastupiteľstva jednoznačne vyplýva, že žalovaní v 1. až 3. rade po vzájomnej dohode konali tak, aby z cudzieho majetku uspokojili vlastné potreby, a to žalovaný v 1. rade spevnenie plôch nad futbalovým ihriskom a žalovaný v 2. rade rozšírenie futbalového ihriska a žalovaný v 3. rade na krytie svojich nákladov spojených s demontážou, odvozom panelov a za práce s tým spojené. Súd nevyhodnotil skutočnosť, že išlo o rokovanie obecného zastupiteľstva, najvyššieho orgánu obce, ktorého rozhodnutia a závery sú záväzné pre starostku obce. Starostka obce dala pokyn na odvoz panelov nielen pre spevnenie zosúvajúceho sa svahu, ale aj na rozšírenie futbalového ihriska, pričom jednoznačne nezorganizovala ich odobratie tak, aby nedošlo k omylu. Poslancom zastupiteľstva je aj žalovaný v 3. rade, keďže je vzdelaním stavebným inžinierom musel vedieť a vedel, že dovážané panely nie sú zo silážnych jám, ale z hnojiska. Napriek tomu neprerušil práce na ich odvoze a prijal naturálne plnenie patriace žalobcovi, ktoré sa ani nepokúsil vrátiť, ani neponúkol žiadnu cenu na ich odkúpenie. Žalovaný v 1. rade porušil zákon tým, že bez ďalšieho dal pokyn na odobratie cudzej veci, sám to organizoval v úmysle použiť tieto veci pre vlastné účely, a to na spevnenie svahu. Vedel o tom, že Poľnohospodárske družstvo v Petrovanoch bolo zrušené na základe konkurzu a že akékoľvek veci i hnutelné, ktoré sa nachádzajú v bývalom areáli PD Petrovany alebo akékoľvek hospodárske „diela“ sú vo vlastníctve osôb, ktoré v rámci konkurzu získali majetok tohto družstva a teda nemôžu byť majetkom obce Petrovany. Žalovaný v 1. rade nemohol nakladať s majetkom iného bez toho, aby zistil jeho vlastníka a žiadal o neho súhlas. Zodpovednosť žalovaného v 3. rade je daná tým, že ako poslanec OZ a odborník v stavebnej odbornej činnosti bez toho, aby si preveril, či jeho zamestnanci demontujú označené panely vo vlastníctve žalobcu, tak urobil, aj keď musel vedieť, že demontované panely nie sú zo silážnych jám, ale z hnojiska. Tento záver podporuje aj fakt, že k rozšíreniu ihriska stačilo 60 panelov, no demontovaných bolo až 300 panelov. Navrhol preto, aby bol napadnutý rozsudok v tejto časti zmenený tak, že je daná zodpovednosť za zásah do vlastníckeho práva žalobcu aj u žalovaných v 1. a 3. rade alebo navrhol tento rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie. Pre prípad potvrdenia žiadal prihliadnúť na mimoriadne okolnosti celého prípadu a súčinnosť žalovaných v 1. a 3. rade pri nesprávnom nakladaní s majetkom žalobcu a zmeniť rozsudok tak, že trovy konania sa im nepriznávajú, pretože by to bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Žalovaný v 2. rade vo svojom odvolaní napadol výrok rozsudku, ktorým bola daná jeho zodpovednosť za zásah do vlastníckeho práva žalobcu k poľnému hnojisku. Navrhol rozsudok v tejto časti zmeniť a žalobu zamietnuť voči nemu, alternatívne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie. Ako dôvod uviedol, že žalobca nepreukázal vlastnícke právo k hnojisku. Považuje za nesprávny právny záver súdu, že poľné hnojisko nespadá pod právny režim nehnuteľnosti a možno s ním nakladať ako s hnutel'nou vecou. Poľné hnojisko je jednoznačne nehnuteľnou vecou a preto zmluva o prevode poľného hnojiska mala byť predmetom vkladu do katastra nehnuteľností, k čomu nedošlo. Z tohto dôvodu sa žalobca nemohol stať nikdy vlastníkom poľného hnojiska. O tom svedčí aj znalecký posudok č. 6/2002/D D.. D. L., ktorý je znalcom na oceňovanie nehnuteľností. Keďže súd vychádzal z toho, že v znaleckom posudku ide o zatriedenie objektu podľa vyhl. č. 255/2000 Z. z. - pozemné nádrže a zásobníky, je už z kompetencie znalca zrejme, že tento znalec je oprávnený oceňovať len nehnuteľnosti, resp. pozemné stavby a nie hnutel'né veci. Ak tento znalec oceňoval poľné hnojisko, je zrejme, že toto spadá pod režim nehnuteľných vecí a nie hnutel'ných vecí. Aj v kúpnej zmluve je používaný pojem nehnuteľnosť - poľné hnojisko a s touto právnou kvalifikáciou súhlasil aj konkurzný súd pri udeľovaní súhlasu s predajom. Ako ďalší dôvod uviedol, že nebolo preukázané, že by porušil právnou, povinnosť v príčinnej súvislosti s čím by žalobcovi vznikla škoda. Je síce pravdou, že s myšlienkou použiť panely na futbalové ihrisko prišiel žalovaný v 2. rade. Pokiaľ by starostka žalovaného v 1. rade uviedla, že sa táto myšlienka nedá splniť, nakoľko ide o cudzie panely, resp. by sa presvedčila, o aké panely ide, nebolo by došlo k ich odvozu. Žalovaný v 2. rade poukazuje na to, že žalobca nebol vlastníkom týchto panelov, takže žalovaný v 2. rade neporušil žiadnu právnou povinnosť. Bol to zamestnanec žalovaného v 3. rade, ktorý mal so starostom obce Petrovany vykonať ohliadku a lokalizáciu týchto panelov. Ako posledný odvolací dôvod uviedol, že celá žaloba na náhradu škody je nesprávna a zmätočná. Žalobca nemôže žalovať o náhradu škody, ale vlastník veci sa môže v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhať vydania veci reivindikačnou žalobou. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poľné hnojisko spadá pod režim hnutel'ných vecí, tak potom panely sú hnutel'né veci, ktoré boli žalobcovi odobraté. Tieto panely existujú, časť z nich je na futbalovom ihrisku a časť v areáli žalovaného v 3. rade. Tieto panely neboli zničené a preto žaloba o náhradu škody neprichádza do úvahy. Žaloba o náhradu škody by prichádzala do úvahy len vtedy, keby panely neexistovali a ich vydanie by nebolo možné. Panely nie sú poškodené, a preto žalobca sa nemôže domáhať náhrady škody v peniazoch, ale len vydania panelov. Z tohto dôvodu mala byť celá žaloba o náhradu škody zamietnutá, nakoľko žalobca mal podať reivindikačnú žalobu o vydanie veci - hnutel'ných vecí (panelov). To isté platí aj o uvedení veci do pôvodného stavu. Toto bolo možné a účelné. Uvedenie veci do pôvodného stavu má prednosť pred náhradou škody v peniazoch. Je nesprávny záver súdu, že to nie je možné, nakoľko vlastníci pozemkov nesúhlasili, aby sa na ich pozemkoch vykonávala stavebná činnosť alebo dovoz materiálu. Tento nesúhlas sa týkal prevádzkovania hnojiska, nie ukladania panelov naspäť na poľné hnojisko. Nie je preto jedinou možnou náhradou peňažná náhrada. V nadväznosti na § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka mal súd rozsudkom buď v celom rozsahu žalobu zamietnuť alebo uložiť žalovaným, u ktorých je daná pasívna legitímácia, povinnosť uviesť poľné hnojisko do pôvodného stavu. Panely poškodené nie sú a preto sa žalobca nemôže domáhať náhrady škody v peniazoch. Navyiac podľa žalovaného v 2. rade napadnutý rozsudok je vo vzťahu k nemu nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nakoľko súd neodôvodnil, na základe čoho vyvodil jeho zodpovednosť.

Žalovaný v 1. rade vo svojom písomnom vyjadrení navrhol rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že obec nie je zastúpená starostom obce Petrovany a nerozhodla, že na spevnenie svahu nad ihriskom sa majú použiť panely nachádzajúce sa v k.ú. X.. Na zasadnutí OZ obce I., konanom dňa 16. 7. 2010, čiže mesiac neskôr od začatia prác pri vyberaní panelov dňa 16. 6. 2010 a 16 dní po zastavení práce 1. 7.2010, sa neschvaľoval postup zabezpečovacích prác, ale starostka obce iba informovala poslancov a prítomných členov výboru FK Záborské o postupe práce na zosúvajúcom sa svahu nad miestnym ihriskom, ktoré zabezpečuje obec od roku 2005 na základe projektu „Záborské - sanácia svahu s odvodnením“. V rámci tohto bodu bolo riešený aj dovoz panelov z hnojiska v Petrovanoch len ako analýza skutočností, ktoré predchádzali výberu a dovozu panelov a informácia o rokovaní starostov, ktoré zvolal žalobca dňa 13. 7. 2010. Takéto tvrdenie nevyplývalo ani zo zápisu rokovania obecného zastupiteľstva zo dňa 16. 7. 2013. V zápise je uvedená informácia, že výbor FK oslovil starostku a požiadal ju o vybavenie panelov so starostom obce Petrovany, ktoré sú v silážnych jamách. Starosta Petrovian informoval starostku, že panely zo silážnych jám si môžu zobrať. Nesmú sa brať panely z hnojiska. Na vybratie panelov bola oslovená firma žalovaná v 3. rade. Miesto na vybratie panelov označil p. B.. Zo zápisu nevyplýva, že by žalovaný v 1. rade dal súhlas žalovanému v 2. rade,

aby tieto panely použil na rozšírenie futbalového ihriska. Ani z rokovania obecného zastupiteľstva a ani z konania starostky obce jednoznačne nevyplýva, že by žalovaný v 1. rade konal po vzájomnej dohode so žalovanými v 2. a 3. rade tak, aby z cudzieho majetku uspokojil svoje vlastné potreby. Starostka bola požiadaná žalovaným v 2. rade o sprostredkovanie informácie a teda o zistenie u starostu Petrovan, či sa nedajú použiť panely v k. ú. X. na rozšírenie hracej plochy ihriska. Starosta obce Petrovany povedal, že je možné zobrať panely zo silážnych jám. Túto informáciu dala starostka zástupcovi žalovaného v 2. rade. Vystupovala len ako sprostredkovateľ. Vôbec neorganizovala vyberanie a odvoz panelov, ani nelokalizovala miesto ich vybratia a uloženia. Rozobratie organizoval žalovaný v 2. rade a jeho ľudia. Žalovaný v 2. rade z vlastnej iniciatívy ukázal miesto, odkiaľ majú pracovníci žalovaného v 3. rade panely vyberať a organizoval ich vyberanie, odvoz a zloženie vedľa ihriska.

Žalovaný v 3. rade taktiež navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný v 2. rade si u neho objednal vybratie panelov z k. ú. X., ich prevoz a zloženie na mieste určenom žalovaným v 2. rade vedľa futbalového ihriska v obci I.. Nemal povinnosť preverovať, aké panely bude vyberať a prevádzať a kto je ich vlastníkom. Poslal svojho pracovníka za žalovaným v 2. rade, aby ukázal miesto, z ktorého majú sa vyberať panely. Až do 1. 7. 2010, kedy boli pozastavené práce, nemal ani vedomosť o dohode so starostom obce Petrovany, že panely sa môžu vyberať iba zo silážnych jám. Dokazovaním bolo preukázané, že iniciatíva, zaobstaranie, ako aj výber panelov bolo organizované žalovaným v 2. rade. Žalovaný v 3. rade nepoužil ani časť panelov pre svoje účely. Po dohode so žalovaným v 2. rade z dôvodu ekonomickej vyťažnosti jeho dopravnej techniky, ktorá zabezpečovala prevoz panelov pri návrate na stredisko žalovaného v 3. rade, časť panelov založil na svojom stredisku, kde sú uložené doposiaľ.

Podanými odvolaniami bol napadnutý celý rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd preskúmal tento rozsudok aj s konaním, ktoré mu predchádzalo na neverejnom zasadnutí, v dôsledku čoho nedošlo na odvolacom pojednávaní k zopakovaniu či doplnovaniu dokazovania vykonaného predtým prvostupňovým súdom. Právnym dôsledkom toho je viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd však nie je viazaný právnym posúdením veci uvedeným v napadnutom rozsudku.

Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podaných odvolaniach. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolania oboch účastníkov nie sú opodstatnené.

Medzitýmny rozsudok, ktorým sa rozhoduje len o základe veci, nie je konečným rozhodnutím vo veci samej, preto v takomto prípade sa o náhrade trov nerozhoduje. O náhrade trov vzniklých do vyhlásenia medzitýmneho rozsudku sa rozhodne až v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Ust. § 152 ods. 2 O.s.p. predpokladá, že rozsudkom by malo byť rozhodované predovšetkým o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, zákon pripúšťa, by súd rozhodol najskôr len o časti prejednávanej veci alebo len o jej základe.

Rozhodnutie o základe veci je v prvom rade rozhodnutím o skutkovom základe sporu, ktorým je uplatnený nárok charakterizovaný a z ktorého sa odvíja právne posúdenie základu veci. Ak nie je základ nároku preukázaný skutkovo, nemožno ho posúdiť ani právne. Musia byť preto vyriešené všetky právne otázky, nie len niektoré. Výrok medzitýmneho rozsudku musí byť naformulovaný tak, že nárok je opodstatnený celkom alebo v niektorej konkrétnej časti.

Za základ prejednávanej veci, o ktorej súd musí rozhodnúť medzitýmny rozsudkom, je treba spravidla považovať všetky sporné otázky vyplývajúce z uplatňovaného nároku, ktoré musí súd posúdiť, ak má o veci rozhodnúť, s výnimkou výšky nároku.

Ako vyplýva z doposiaľ vykonaného dokazovania, bola stavba poľného hnojiska vybudovaná Poľnohospodárskym družstvom v Petrovanoch bez stavebného povolenia a nebola a nie je zaevidovaná v katastri nehnuteľností. Nebolo tvrdené a už vôbec nie preukázané, že by stavebný úrad v súlade s § 82 zák. č. 50/1976 Zb. rozhodol o tom, že ide čo i len o dočasnú stavbu. Pritom podľa § 7 Katastrálneho zákona č.158/1995 Zb. predmetom evidovania v katastri sú len stavby spojené so zemou pevným základom, ktoré sú označujú súpisným číslom. V pochybnostiach o tom, či ide o trvalú alebo dočasnú stavbu, rozhoduje katastrálny úrad.

Prvostupňový súd na základe ním vykonaného dokazovania dospel k záveru, že panely, ktoré sú predmetom tohto konania majú povahu hnuteľnej veci v zmysle § 119 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Týmto jeho skutkovým hodnotením je odvolací súd viazaný.

Všetko, čo je pevne spojené s pozemkom, sa považuje za nehnuteľnosť do tej doby, pokiaľ je to prirodzené alebo umelé spojenie. Ak dôjde k pretrhnutiu tohto spojenia, vec sa stane hnuteľnou vecou (napr. vyrezaný strom, zbúraná stavba). Z toho dôvodu sa aj stavba považuje za nehnuteľnosť do tej doby, pokiaľ je tu pevné spojenie s pozemkom. Či stavba je nehnuteľnosťou v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka, treba zisťovať podľa okolností konkrétnej veci.

V tejto súvislosti je možné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19. 7. 2005 sp. zn. 30Cdo/821/2005. Podľa tohto rozhodnutia „spevnená asfaltová plocha (parkovisko) predstavuje určité stvárnenie či spracovanie (najmä stavebnej činnosti) povrchu pozemku a táto plocha nemôže byť súčasne pozemkom a súčasne stavbou občianskoprávnou v zmysle ako dve rozdielne veci, ktoré by mohli mať rozdielny právny režim či osud, pretože ich nemožno oddeľovať od pozemku. Pozemok slúžiaci na parkovanie automobilov (parkovisko) nemožno teda považovať za stavbu v zmysle § 8 ods. 3 zák. č. 87/1991 Zb.“.

Záver o tom, či stavba je spojená so zemou pevným základom, robí súd spravidla na základe odborného stavebno-technického vyjadrenia. Týmto môže byť nielen znalecký posudok, ale aj odborné vyjadrenie kompetentného orgánu či stavebného úradu. Podľa odborného vyjadrenia Znaleckého ústavu Slovenskej technickej univerzity stavebnej fakulty v Bratislave zo dňa 18. 10. 2005 sa za stavbu považuje stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu terénu. Termín spojenie so zemou sa rozumie popri spojení pevným základom aj upevnenie strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ k zemi, o inú stavbu, o ukotvenie pilótami alebo lanami kotvou k zemi alebo na inej stavbe, pripojenie na sieť a zariadenia technického vybavenia, umiestnenie pod zemou.

Vychádzajúc z tohto posudku, po zohľadnení konkrétne listinného dôkazu vypracovaného D.. M. F. pod č. 51/2012 zo dňa 14. 11. 2012 bola v roku 1987 postavená stavba poľného hnojiska, ktorého dno bolo tvorené železobetónovými panelmi a hydroizoláciou, drenážnym a kanalizačným systémom, pričom na obvode z troch strán boli osadené železobetónové zvislé panelové steny. Konštrukcia dna objektu pozostávala z asfaltového betónu, spojeného asfaltového postreku, obalovaného kameniva, štrkodrvy, štrkopiesku a geotextílie, všetko položené na zhutnenej zemnej pláni. Tento posudok, ani listinný dôkaz vypracovaný pre účely konkurzného konania D.. D. L. pod č. 6/2002/D dňa 27. 5. 2002 neobsahuje označenie objektu poľného hnojiska za nehnuteľnosť.

Obvodný úrad životného prostredia v Prešove vo svojom rozhodnutí zo dňa 17. 6. 2006 č. 1/2006/00825-003/OH-Ma označuje túto stavbu za „objekt betónového hnojiska“ tvorenú spevnenou plochou. To isté je možné zistiť aj z rozhodnutia nadriadeného Krajského úradu životného prostredia v Prešove dňa 14. 6. 2007 č. 1/2007/00878-003/Ej. Prvostupňový súd teda dôvodne konštatoval, že stavba poľného hnojiska v k. ú. obce Petrovany, lokalita „Pod hôrkou“ nebola a nie je nehnuteľnosťou v zmysle § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V dôsledku toho nadobudnutie vlastníckeho práva k tomuto objektu a k jeho jednotlivým zložkám nebolo podmienené zápisom vkladu do katastra nehnuteľností.

Preto v rámci konkurzného konania kúpnu zmluvou zo dňa 22. 5. 2002 nadobudol vlastnícke právo k tomuto objektu MĀSOPRODUKT a.s. Prešov aj napriek tomu, že označil objekt za nehnuteľnosť a nadobudnutie vlastníckeho práva podmienil zápisom vkladu do katastra.

Predmetom tohto súdneho konania nie je vindikačnú žaloba, t.j. žaloba na vydanie. Tá ma miesto v prípade, keď porušením vlastníckeho práva dochádza ku neoprávnenému zadržaniu veci. Predmetom preskúmaného konania nie je ani negatívna žaloba spojená s eventuálnym návrhom na náhradu škody. Podstatou negatívnej žaloby v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka je totiž právo vlastníka domáhať sa, aby sa žalovaný zdržal neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcu.

Konkurenciu práva na zákaz zásahu do vlastníckeho práva a práva na náhradu škodu, ktorá týmto zásahom vznikla, súdy riešia tak, že preferujú žalobu na náhradu škody. Judikatúra v tejto súvislosti vyvodila, že ak v dôsledku neoprávneného zásahu do vlastníckeho práva vznikla taká škoda, náhrady ktorej sa možno domáhať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody (§ 420 a násl.) nemožno vlastníckou žalobou požadovať uvedenie veci do predošlého stavu, prípadne odstránenie následku neoprávneného zásahu spočívajúceho v uvedení do predošlého stavu. V prípade takejto konkurencie má prednosť žaloba na náhradu škody (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/735/2001 zo dňa 4. 3. 2002).

V preskúmanej veci si žalobca správne uplatnil eventuálnym petitom nárok na náhradu škody podľa § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď dal výslovne prednosť uvedeniu veci do pôvodného stavu a len v prípade nemožnosti tejto formy náhrady škody, domáha sa náhrady škody v peniazoch.

Veci odňaté žalobcovi však naďalej fyzicky existujú a nachádzajú sa na pozemkoch žalovaných v 1. a 3. rade. Ich odcudzením nezaniklo vlastnícke právo žalobcu. Žalobca doposiaľ nepodal reivindikačnú žalobu. Vychádzajúc zo záveru prvostupňového súdu, že uvedenie do pôvodného stavu je vylúčené, vyvstáva otázka, náhrady akej škody a voči komu sa žalobca môže domáhať.

V preskúmanej veci nie je sporné, že panely tvoriace v minulosti súčasť poľného hnojiska, naďalej fyzicky existujú a nachádzajú sa na pozemkoch žalovaného v 1. a 3. rade. V takýchto prípadoch vzniká vlastníčkovi veci právo žalovať buď o vydanie veci, náhradu škody, pokiaľ sa jedná o škodu vzniklú nemožnosťou veci užívať, či o škodu vzniklú poškodením veci. Nie je vylúčené žalovať ani náhradu škody vzniklej čiastočnou demontážou objektu poľného hnojiska. Len v prípade zničenia veci, či jej straty, vzniká vlastníčkovi veci právo požadovať náhradu škody vo výške zodpovedajúcej hodnote takejto veci pred jej zničením. V dôsledku pretrvávania konkurencie týchto nárokov má predložiť žalobu na náhradu škody.

Kým žaloba na vydanie veci je vlastníckou žalobou, ktorú je možné podať kedykoľvek, žaloba o náhradu škody je obligačnou žalobou, ktorej úspešnosť môže byť zmarená aj námietkou premlčania a ktorej úspešnosť je podmienená splnením zákonom daných podmienok.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom napadnutého rozsudku o protiprávnosti konania žalovaného v 2. rade. Nie je totiž rozhodujúce, že súhlas starostu obce Petrovany vybavovala starostka žalovaného v 1. rade, ale podstatné je to, že bez súhlasu žalobcu ako vlastníka týchto panelov, žalovaný v 2. rade prostredníctvom žalovaného v 3. rade mu tieto panely odňal a ponechal si ich, keď sú uskladnené formálne na pozemkoch vo vlastníctve žalovaného v 1. rade, ktoré však užíva žalovaný v 2. rade na základe zmluvy dojedanej medzi žalovanými v 1. a 2. rade. V danom prípade protiprávnosť konania žalovaného v 2. rade spočíva v samotnom zásahu do vlastníckeho práva žalobcu.

Zodpovednosť žalovaného v 3. rade, ktorý v skutočnosti tieto práce na základe objednávky a uzavretej zmluvy so žalovaným v 2. rade vykonal, v konečnom dôsledku vylučuje ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď žalovaný v 3. rade je v postavení osoby použitej k tejto protiprávnej činnosti.

Skutočnosť, že časť panelov sa nachádza v užívaní žalovaného v 3. rade je dôvodom pre podanie vindikačnej žaloby voči žalovanému v 3. rade, ktorá podaná doposiaľ nebola. Ako bolo preukázané výpoveďami svedkov, ako aj pôvodnou výpoveďou žalovaného v 3. rade, došlo medzi týmito žalovanými v 2. a 3. rade k dohode o cene služby pozostávajúcej z hodnoty panelov, ktoré si žalovaný v 3. rade ponechal. Keďže žalovaný v 2. rade získal tieto panely protiprávnym úkonom, nestali sa panely prenechané žalovanému v 3. rade jeho vlastníctvom.

Za vzniklú škodu nezodpovedá ani žalovaný v 1. rade. K vzniku škody došlo v dôsledku porušenia a zneužitia súhlasu starostu obce Petrovany vybavovaného starostkou žalovaného v 1. rade, ktorá ho nesporne v správnom znení odovzdala žalovanému v 2. rade. Bol to práve žalovaný v 1. rade, kto po zistení zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, sa zaslúžil o upustenie od tejto činnosti. Zo zápisnice o zasadnutí obecného zastupiteľstva konanom až dňa 16.7.2010, teda 16 dní po zastavení týchto prác (1.7.2010), nemožno vyvodiť záver, že by obecné zastupiteľstvo, hoci dodatočne, schválilo toto porušenie vlastníckeho práva žalobcu.

Skutočnosť, že prevažná časť panelov bola uložená na pozemkoch vo vlastníctve žalovaného v 1. rade, je len dôvodom na prípadnú budúcu vecnú pasívnu legitímáciu v spore o vydanie týchto panelov.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa tak vo výroku, ktorým bolo medzitýmnym rozsudkom rozhodnuté, že je daná zodpovednosť žalovaného v 2. rade na zásah do vlastníckeho práva žalobcu k poľnému hnojisku, ako aj vo výroku rozsudku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalovaným v 1. a 3. rade.

Odvolací súd v konečnom dôsledku musel potvrdiť aj výrok prvostupňového rozsudku o náhrade trov žalovaných v 1. a 3. rade. Aj v tejto časti je totiž odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania žalovaného v 2. rade, ktorý v preskúmvanej veci správnosť prisúdenej náhrady trov žalovanými v 1. a 3. rade nespochybňuje, a to ani pokiaľ ide o skladbu jednotlivých úkonov právnej služby či výšku odmenu za ten ktorý úkon právnej služby.

Úspech v odvolacom konaní mali žalovaní v 1. a 3. rade. Preto im v súlade s § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Žalovaní v 1. a 3. rade si náhradu týchto trov uplatnili, avšak ich výšku do dňa vyhlásenia rozsudku v preskúmvanej veci nekonkretizovali. Preto odvolací súd v súlade s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. rozhodol len o prisúdení trov odvolacieho konania týmto žalovaným. Nakoľko ani po uplynutí doby 3 nasledujúcich pracovných dní nedošlo ku konkretizácii týchto trov odvolacieho konania žalovanými v 1. a 3. rade, prestal byť odvolací súd viazaný svojím rozhodnutím o prisúdení náhrady trov a rozhodol o nepriznaní tejto náhrady.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.